

Sukarno: „Nederlandse koloniale agenten pleegden aanslag”

Verscherping van conflict om Nieuw-Guinea

(Van onze Haagse redactie)

President Sukarno heeft maandagavond in Djakarta verklaard, dat agenten van het Nederlandse kolonialisme de aanslag op zijn leven in Makassar hebben gepleegd.

Indonesië stelt termijn

(Van onze Haagse redactie)

Naar AFP en Antara hedenmorgen meldden, heeft president Sukarno via minister Subandrio aan de pers doen weten, dat hij een termijn van tien dagen heeft vastgesteld voor een regeling van de kwestie Nieuw-Guinea langs diplomatieke weg. Daarna, aldus Subandrio, zal Indonesië geweld gebruiken om de kwestie op te lossen. Brigade-generaal Sukarno is benoemd tot „commandant der bevrijdingstroepen”.

Uit New York wordt gemeld, dat Luns' UNO-vertegenwoordiger mr. Schürmann daar maandag met UNO-secretaris Oe Thant heeft geconfereerd, nadat hij uit Den Haag was teruggekeerd. Hij heeft o.m. met Luns gesproken en sprak zich bij zijn vertrek met name uit tegen de gedachte in het request der vijftien vooraanstaanden aan de Koningin, om buiten het kabinet onderhandelaars aan te wijzen. Ook zei hij, dat nieuwe pogingen zouden moeten worden gedaan, om Nieuw-Guinea tijdelijk onder UNO-bestuur te brengen.

Volgens Antara verklaarde de president het volgende: „Na een onderzoek door veiligheidsofficieren, hebben wij de inlichting verkregen, dat deze daad is gepleegd door agenten van Nederland”. Regeringskringen zeiden later, dat de drie gearresteerden volgelingen van de KNIL-kapitein Westering zouden zijn.

Een vollediger rapport zou onmiddellijk na voltooiing van het onderzoek worden gepubliceerd, aldus de Indonesische president, die er aan herinnerde, dat reeds driemaal eerder een vergeefse aanslag op hem was gepleegd.

Zoals in een deel onzer edities gemeld, werden bij de aanslag van zondag in Makassar drie mensen, onder wie een kind, gedood en acht-entwintig gewond, van wie tien kinderen. Een handgranaat werd in de stoet geworpen, die achter de auto van de president door de straten van de hoofdstad van Celebes trok.

Hoewel een Haags woordvoerder en de ochtendbladen van hedenmorgen de verklaring over de daders van de aanslag tot „belachelijke propaganda” bestempelen, is duidelijk, dat de aanslag en deze zeer ernstige beschuldiging een verscherping van het Nederlands-Indonesische conflict inhouden.

En dit op een moment, dat diplomatiek geen enkele vooruitgang in de richting van een oplossing door overleg te constateren valt, en dientengevolge de

militaire maatregelen van Indonesië worden opgevoerd.

Het valt daarbij op, dat de Nederlandse autoriteiten op Nieuw-Guinea de ernst hiervan op alle mogelijk manieren trachten te kleineren. De paniekstemming op het eiland, vooral gevoed door de vrees voor een opstand der Papoea-bevolking, brengt tal van hoge Nederlandse gezagsdragers tot merkwaardige commentaren.

Zo heeft de „Nederlandse Inlichtingendienst” op Nieuw-Guinea kans gezien, te verklaren dat Indonesië eigenlijk niet in staat zou zijn tot een bevrijdingsactie. Men voert o.m. als motief tot die opvatting aan, dat „een invasie moet worden ondernomen via een brede strook water”. Men laat daarbij o.a. geheel buiten beschouwing het aspect van luchtlandingen. Men geeft hoog op over

de Nederlandse militaire kracht op Nieuw-Guinea en blijkt zich voor te bereiden op een oorlog van grote omvang.

Hoe voos al deze publieke bespiegelingen zijn, blijkt echter uit de opmerking, dat één der sterkste Nederlandse troeven zou zijn „de gewoonte der Papoea's, de gedragingen van vreemdelingen onmiddellijk aan de autoriteiten te melden”....

Ook de befaamde KVP-voorzitter van de „Nieuw-Guinea-Raad”, Sollewijn Gelpke, heeft zich aan dit soort fantasieën overgegeven, daarbij beweerend, dat de Nederlandse regering op hulp van buitenaf zou kunnen rekenen.

De correspondent van Reuter meldt echter uit Hollandia, dat deze houding van de autoriteiten niet door de bevolking wordt gedeeld. „Deze

is speelbal voor wilde geruchten nu zij niet volledig op de hoogte is van de mate van voorbereid zijn van het gouvernement”, aldus het Britse persbureau.

„Er zijn onderstromen van vrees en achterdocht in de ruime zonnige straten van Hollandia.”

Over de Papoea's wordt gezegd, dat het „moeilijk is hun mening te doorgronden. De Nederlanders zeggen dat zij zouden vechten tegen enigerlei Indonesische landing. Papoea-leiders alhier gebruiken ook krachtige bewoordingen tegen Indonesië, maar enkelen zijn zeer sterk nationalistisch, en één hunner die wij vroegen welke kant hij zou kiezen bij een Nederlands-Indonesisch conflict, wilde zich zelf niet bij voorbaat binden.”

Reuter meldt voorts, dat schoolkinderen eerste-hulp-lessen ontvangen en dat, naast Nederlanders, tal van Chinese gezinnen het eiland hebben verlaten.

KVP-gouverneur Platteel heeft de bevolking gewaarschuwd, dat „de Indonesiërs hun doel zullen hebben bereikt, wanneer zij er in zouden slagen tot slecht-bedoelde daden te kunnen aanzetten en verwarring te veroorzaken”.

Van Indonesische zijde is het afgelopen weekend enverzwakt naar voren gebracht, o.m. door president Sukarno tijdens redevoeringen op Celebes, dat alleen op de basis van bestuursoverdracht nog te praten valt.

Sukarno verklaarde voorts: „Indonesië zal West-Irian binnenvallen wanneer Nederland het niet op korte termijn aan Indonesië overdraagt.” Overall werden Sukarno's woorden met grote geestdrift door de honderdduizenden toehoorders ontvangen.

„Als de Nederlandse regering het gebied overdraagt, zullen wij haar de hand schudden en zullen wij zeggen: „Dank u, mijnheer.” Dan zullen wij niet langer vijanden zijn,” zo zei Sukarno voorts.

Hij verklaarde ook, dat de „Karel Doorman” naar Nieuw-Guinea schijnt te worden gezonden. Het Nederlandse vliegdekschip vertrekt 15 januari voor een tocht van drie maanden naar de wateren van de Stille Zuidzee. „Wij zijn niet bang,” aldus Sukarno. „Wat kan de „Doorman” doen, als op een donkere nacht duizend, ja duizend sampans naar Nieuw-Guinea oversteken?”

Tijdens een der bijeenkomsten, riep de Amerikaanse ambassadeur, Jones, voor de microfoon „Vrijheid” uit; na hem sprak de Sowjet-ambassadeur, Michalow, die onder daverende toejuichingen uitriep: „Vrijheid én West-Irian”.

Zijn uitroep werd door de na hem sprekende vertegenwoordigers van Aziatische regeringen overgenomen. 's Avonds zong Titow, die deel uitmaakt van het gezelschap, „Nachten in Moskou”.